

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 26ης Ιουλίου 2017*

«Προδικαστική παραπομπή – Κανονισμός (ΕΕ) 604/2013 – Προσδιορισμός του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας – Άφιξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών προς αναζήτηση διεθνούς προστασίας – Οργάνωση από τις αρχές κράτους μέλους της διάβασης των συνόρων του με σκοπό τη διέλευση προς άλλο κράτος μέλος – Είσοδος επιτραπέισα κατά παρέκκλιση για ανθρωπιστικούς λόγους – Άρθρο 13 – Παράνομη διάβαση εξωτερικών συνόρων – Προθεσμία δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της διαβάσεως των συνόρων – Άρθρο 27 – Μέσο ένδικης προστασίας – Έκταση του δικαστικού ελέγχου – Άρθρο 29 – Προθεσμία έξι μηνών για την εκτέλεση της μεταφοράς – Υπολογισμός των προθεσμιών – Άσκηση ενδίκου βοηθήματος – Ανασταλτικό αποτέλεσμα»

Στην υπόθεση C-490/16,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Vrhovno sodišče (Ανώτατο Δικαστήριο, Σλοβενία) με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2016, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Σεπτεμβρίου 2016, στο πλαίσιο της δίκης

A.S.

κατά

Republika Slovenija,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Κ. Lenaerts, Πρόεδρο, Α. Tizzano, Αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (εισηγητή), J. L. da Cruz Vilaça, M. Berger και Α. Prechal, προέδρους τμήματος, Α. Rosas, Α. Arabadjiev, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, E. Jarašiūnas, C. G. Fernlund και S. Rodin, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: E. Sharpston

γραμματέας: M. Aleksejev, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 28ης Μαρτίου 2017,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– ο Α.Σ., εκπροσωπούμενος από τους M. Nabergoj και S. Zbičajnik, svetovalca za begunce,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβένικη.

- η Σλοβένικη Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις N. Pintar Gosenca, B. Jovin Hrastnik και A. Vran,
- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την Τ. Παπαδοπούλου,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την E. Armoët,
- η Ιταλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την G. Palmieri, επικουρούμενη από τον L. Cordì, avvocato dello Stato,
- η Ουγγρική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Tátrai και τον M. Z. Fehér,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. Hesse,
- η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, εκπροσωπούμενη από την C. Crane, επικουρούμενη από τον C. Banner,
- η Ελβετική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον U. Bucher,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την M. Κοντού-Durande, καθώς και από τους M. Žebre και G. Wils,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 8ης Ιουνίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 1, του άρθρου 27, παράγραφος 1, και του άρθρου 29, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ 2013, L 180, σ. 31, στο εξής: κανονισμός Δουβλίνο ΙΙΙ).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του A.S., Σύρου υπηκόου, και της Republika Slovenija (Δημοκρατίας της Σλοβενίας) με αντικείμενο την απόφαση της τελευταίας να μην εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο A.S.

Το νομικό πλαίσιο

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 5 και 19 του κανονισμού Δουβλίνο ΙΙΙ αναφέρουν τα εξής:
«(4) Τα συμπεράσματα του [Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά την ειδική σύνοδο που πραγματοποίησε στο] Τάμπερε [στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999,] προσδιόρισαν επίσης ότι το [κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου] θα πρέπει να περιλαμβάνει, σε μία βραχυχρόνια προοπτική, ένα σαφή και λειτουργικό καθορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεων ασύλου.

(5) Μια τέτοια μέθοδος θα πρέπει να θεμελιώνεται σε αντικειμενικά και δίκαια κριτήρια τόσο για τα κράτη μέλη όσο και για τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα. Θα πρέπει, ιδίως, να επιτρέπει τον ταχύ προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, προκειμένου να κατοχυρώνεται η πραγματική πρόσβαση στις διαδικασίες χορήγησης διεθνούς προστασίας και να μην διακυβεύεται ο στόχος της ταχύτητας κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

[...]

(19) Για την εγγύηση της αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων των ενδιαφερόμενων προσώπων, θα πρέπει να θεσπιστούν νομικές εγγυήσεις και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής όσον αφορά αποφάσεις για μεταφορές στο υπεύθυνο κράτος μέλος, σύμφωνα, ιδίως, με τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προκειμένου να τηρείται το διεθνές δίκαιο, η πραγματική προσφυγή κατά των ανωτέρω αποφάσεων θα πρέπει να καλύπτει την εξέταση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και της νομικής και της πραγματικής κατάστασης στο κράτος μέλος στο οποίο μεταφέρεται ο αιτών.»

4 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού ορίζει τα ακόλουθα:

«Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τα κριτήρια και τους μηχανισμούς προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (εφεξής “υπεύθυνο κράτος μέλος”).»

5 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Όταν είναι αδύνατη η μεταφορά αιτούντος στο κράτος μέλος που έχει προσδιορισθεί πρωτίστως ως υπεύθυνο, εξαιτίας βάσιμων λόγων που οδηγούν στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν συστημικές ελλείψεις στη διαδικασία ασύλου και στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων στο εν λόγω κράτος μέλος, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το προσδιορίζον κράτος μέλος εξακολουθεί να εξετάζει τα κριτήρια του κεφαλαίου III, ώστε να διαπιστώσει αν άλλο κράτος μέλος μπορεί να προσδιοριστεί ως υπεύθυνο.»

6 Το άρθρο 7, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού διευκρινίζει τα εξής:

«Ο προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ’ εφαρμογή των κριτηρίων που παρατίθενται στο παρόν κεφάλαιο πραγματοποιείται βάσει της κατάστασης που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτησή του διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε ένα κράτος μέλος.»

7 Το άρθρο 12 του κανονισμού Δουβλίνο III καθιερώνει ένα κριτήριο για τον προσδιορισμό του υπευθύνου κράτους μέλους, σχετικό με την έκδοση τίτλων διαμονής ή θεωρήσεων.

8 Το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού, το οποίο τιτλοφορείται «Είσοδος και/ή διαμονή», ορίζει στην παράγραφο 1 τα ακόλουθα:

«Όταν διαπιστώνεται, βάσει αποδεικτικών στοιχείων ή των έμμεσων αποδείξεων, όπως περιγράφεται στους δύο καταλόγους που αναφέρονται στο άρθρο 22 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 [του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του “Eurodac” για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Επιβολή του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας

στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ 2013, L 180, σ. 1)], ότι ο αιτών διέβη παρανόμως, οδικώς, διά θαλάσσης ή δι' αέρος, τα σύνορα κράτους μέλους προερχόμενος από τρίτη χώρα, αυτό το κράτος μέλος στο οποίο εισήλθε παρανόμως είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η ευθύνη αυτή παύει να υφίσταται δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία κατά την οποία έλαβε χώρα η παράνομη διάβαση των συνόρων.»

- 9 Το άρθρο 21, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τα εξής:

«Εάν το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρεί ότι άλλο κράτος μέλος είναι υπεύθυνο για την εξέτασή της, μπορεί να απευθύνει σε αυτό αίτημα περί αναδοχής του αιτούντος, το συντομότερο δυνατό και, σε κάθε περίπτωση, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 2.

Παρά το πρώτο εδάφιο, σε περίπτωση σύμπτωσης του Eurodac με δεδομένα που έχουν καταχωρισθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013, το αίτημα αποστέλλεται εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης [του θετικού αποτελέσματος] σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού.

Εάν το αίτημα περί αναδοχής του αιτούντος δεν υποβληθεί εντός των προθεσμιών του πρώτου και του δεύτερου εδαφίου, η ευθύνη της εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας εμπίπτει στο κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση.»

- 10 Το άρθρο 23, παράγραφοι 2 και 3, του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τα ακόλουθα:

«2. Το αίτημα εκ νέου ανάληψης υποβάλλεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός δύο μηνών από την παραλαβή της σύμπτωσης Eurodac, βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013.

Εάν το αίτημα εκ νέου ανάληψης βασίζεται σε αποδεικτικά στοιχεία διαφορετικά από τα στοιχεία που ελήφθησαν από το σύστημα Eurodac, αποστέλλεται στο κράτος μέλος στο οποίο απευθύνεται εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κατά την οποία υποβλήθηκε η αίτηση διεθνούς προστασίας κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 2.

3. Όταν το αίτημα εκ νέου ανάληψης δεν υποβάλλεται εντός των προθεσμιών της παραγράφου 2, υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας είναι το κράτος μέλος στο οποίο υποβλήθηκε η νέα αίτηση.»

- 11 Το άρθρο 26, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III ορίζει τα εξής:

«Όταν το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα δέχεται την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη του αιτούντος [...], το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα κοινοποιεί στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο την απόφαση για τη μεταφορά του προς το υπεύθυνο κράτος μέλος και, κατά περίπτωση, για την απόφαση περί μη εξέτασης της αίτησής του για διεθνή προστασία. [...]

- 12 Το άρθρο 27, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού αυτού προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Ο αιτών [...] έχει το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής, με τη μορφή [ενδίκου βοηθήματος] ή επανεξέτασης, ενώπιον δικαστηρίου, τόσο για τα πραγματικά όσο και για τα νομικά στοιχεία, κατά απόφασης μεταφοράς.

[...]

3. Για τους σκοπούς [ενδίκων βοηθημάτων] κατά αποφάσεων μεταφοράς ή [αιτήσεων επανεξετάσεως] των αποφάσεων αυτών, τα κράτη μέλη προβλέπουν στο εθνικό δίκαιο:

- α) ότι το ένδικο [βοήθημα] ή η επανεξέταση παρέχει στον ενδιαφερόμενο το δικαίωμα να παραμείνει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος εν αναμονή του αποτελέσματος του [ενδίκου βοηθήματος] ή της επανεξέτασης ή
- β) η μεταφορά αναστέλλεται αυτόματα και παύει να ισχύει μετά την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος, κατά τη διάρκεια του οποίου το δικαστήριο, μετά από λεπτομερή και αυστηρή εξέταση του αιτήματος, λαμβάνει απόφαση για [το ανασταλτικό ή μη αποτέλεσμα] του [ενδίκου βοηθήματος] ή της επανεξέτασης ή
- γ) το ενδιαφερόμενο πρόσωπο έχει τη δυνατότητα να ζητήσει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από δικαστήριο να αναστείλει την εφαρμογή της απόφασης μεταφοράς εν αναμονή του [ενδίκου βοηθήματος] ή της επανεξέτασης που αιτήθηκε. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δυνατότητα πραγματικής προσφυγής αναστέλλοντας τη μεταφορά έως ότου ληφθεί η απόφαση για το πρώτο αίτημα αναστολής. [...]»

13 Το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Η μεταφορά του αιτούντος [...] από το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα προς το υπεύθυνο κράτος μέλος πραγματοποιείται [...] το αργότερο εντός προθεσμίας έξι μηνών από την αποδοχή του αιτήματος περί αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης του ενδιαφερομένου από άλλο κράτος μέλος ή από την έκδοση οριστικής απόφασης επί ενδίκου [βοηθήματος] ή επανεξέτασης εφόσον σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 3 υπάρχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

[...]

2. Εάν η μεταφορά δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας των έξι μηνών, το υπεύθυνο κράτος μέλος απαλλάσσεται των υποχρεώσεων του αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης του ενδιαφερομένου και η ευθύνη μεταβιβάζεται τότε στο κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται σε ένα έτος κατ' ανώτατο όριο, εάν η μεταφορά δεν κατέστη δυνατόν να πραγματοποιηθεί λόγω φυλάκισης του ενδιαφερομένου ή σε 18 μήνες κατ' ανώτατο όριο αν ο ενδιαφερόμενος διαφεύγει.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 14 Ο Α.Σ. εγκατέλειψε τη Συρία για τον Λίβανο, προτού μεταβεί στην Τουρκία, στην Ελλάδα, στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και στη Σερβία. Διέβη τα σύνορα μεταξύ του τελευταίου αυτού κράτους και της Κροατίας το 2016. Οι κροατικές αρχές οργάνωσαν τη μεταφορά του μέχρι τα σλοβένικα σύνορα.
- 15 Ο Α.Σ. εισήλθε στη Σλοβενία στις 20 Φεβρουαρίου 2016. Εν συνεχεία, οι σλοβένικες αρχές τον παρέδωσαν στις αυστριακές αρχές. Οι τελευταίες, εντούτοις, απαγόρευσαν την είσοδό του στην Αυστρία.
- 16 Στις 23 Φεβρουαρίου 2016, ο Α.Σ. υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας στη Σλοβενία.
- 17 Οι σλοβένικες αρχές ζήτησαν από τις κροατικές αρχές να αναδεχθούν τον Α.Σ. βάσει του άρθρου 21 του κανονισμού Δουβλίνο III. Οι τελευταίες έκαναν δεκτό το αίτημα αυτό στις 20 Μαΐου 2016.

- 18 Στις 14 Ιουνίου 2016, το Ministrstvo za notranje zadeve (Υπουργείο Εσωτερικών, Σλοβενία) αποφάσισε να μην εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας που υπέβαλε ο A.S., με την αιτιολογία ότι ο τελευταίος έπρεπε να μεταφερθεί στην Κροατία, η οποία ήταν το υπεύθυνο κράτος μέλος για την εξέταση της εν λόγω αιτήσεως, κατ' εφαρμογήν του κριτηρίου που ορίζει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, δεδομένου ότι ο A.S. είχε διαβεί παρανόμως τα κροατικά σύνορα ερχόμενος από τρίτη χώρα.
- 19 Ο A.S. προσέφυγε κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Upravno sodišče (διοικητικό πρωτοδικείο, Σλοβενία). Στις 4 Ιουλίου 2016, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή αυτή, αναστέλλοντας παράλληλα την εκτέλεση της από 14 Ιουνίου 2016 αποφάσεως του Υπουργείου Εσωτερικών μέχρις ότου η επίμαχη στην κύρια δίκη διαφορά επιλυθεί με αμετάκλητη απόφαση. Ο A.S. άσκησε τότε αναίρεση ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Vrhovno sodišče (Ανώτατο Δικαστήριο, Σλοβενία) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) Αφορά η δικαστική προστασία κατά το άρθρο 27 του κανονισμού [Δουβλίνο III] επίσης την ερμηνεία των προϋποθέσεων του κριτηρίου του άρθρου 13, παράγραφος 1, [του κανονισμού αυτού] όταν πρόκειται για απόφαση κατά την οποία ένα κράτος μέλος δεν θα εξετάσει την αίτηση διεθνούς προστασίας, όταν ένα άλλο κράτος μέλος έχει ήδη αναλάβει την ευθύνη για την επί της ίδιας βάσεως εξέταση της αιτήσεως του αιτούντος και όταν ο αιτών αντιτίθεται σε αυτό;
- 2) Πρέπει η προϋπόθεση της παράνομης διαβάσεως κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού [Δουβλίνο III] να ερμηνευθεί με ανεξάρτητο και αυτοτελή τρόπο ή σε συνδυασμό με το άρθρο 3, σημείο 2, της οδηγίας [2008/115/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ 2008, L 348, σ. 98)] και με το άρθρο 5 του [κανονισμού (ΕΚ) 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν) (ΕΕ 2006, L 105, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 610/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (ΕΕ 2013, L 182, σ. 1),] τα οποία ορίζουν την παράνομη διάβαση των συνόρων, και πρέπει η ερμηνεία αυτή να έχει εφαρμογή στο πλαίσιο του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού [Δουβλίνο III];
- 3) Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως στο δεύτερο ερώτημα, πρέπει ο όρος “παράνομη διάβαση” κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού [Δουβλίνο III] να ερμηνευθεί, στις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, υπό την έννοια ότι δεν υφίσταται παράνομη διάβαση των συνόρων όταν οι δημόσιες αρχές κράτους μέλους οργανώνουν τη διάβαση των συνόρων με σκοπό τη διέλευση προς άλλο κράτος μέλος [...];
- 4) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο τρίτο ερώτημα, πρέπει κατά συνέπεια το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού [Δουβλίνο III] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει την επαναφορά υπηκόου τρίτου κράτους στο κράτος στο οποίο αυτός αρχικά εισήλθε στο έδαφος της [Ένωσης];
- 5) Πρέπει το άρθρο 27 του κανονισμού [Δουβλίνο III] να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι οι προθεσμίες του άρθρου 13, παράγραφος 1, και του άρθρου 29, παράγραφος 2, [του κανονισμού αυτού] δεν τρέχουν όταν ο αιτών ασκεί το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, κατά μείζονα δε λόγο όταν αυτό συνεπάγεται επίσης την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος ή όταν το εθνικό δικαστήριο αναμένει την απάντηση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα τέτοιο

ερώτημα που έχει τεθεί στο πλαίσιο άλλης υποθέσεως; Επικουρικώς, τρέχουν σε μια τέτοια περίπτωση οι προθεσμίες, αλλά το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο δεν έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την υποδοχή;»

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

- 21 Το αιτούν δικαστήριο ζήτησε την εφαρμογή της επείγουσας προδικαστικής διαδικασίας η οποία προβλέπεται στο άρθρο 107 του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου.
- 22 Στις 27 Σεπτεμβρίου 2016, το Δικαστήριο, κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, αποφάσισε ότι δεν πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα αυτό.
- 23 Με απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2016, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου αποφάσισε την εκδίκαση της υποθέσεως κατά προτεραιότητα.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

- 24 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί κατά πόσον το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι ο αιτών διεθνή προστασία μπορεί να προβάλει, στο πλαίσιο προσφυγής ασκουμένης κατά αποφάσεως περί μεταφοράς του, εσφαλμένη εφαρμογή του κριτηρίου ευθύνης σχετικά με την παράνομη διάβαση των συνόρων κράτους μέλους, το οποίο ορίζει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
- 25 Το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III διευκρινίζει ότι ο αιτών διεθνή προστασία έχει το δικαίωμα άσκησης πραγματικής προσφυγής κατά αποφάσεως περί μεταφοράς, με τη μορφή ενδίκου βοηθήματος ή επανεξετάσεως, ενώπιον δικαστηρίου, τόσο για τα πραγματικά όσο και για τα νομικά στοιχεία.
- 26 Το περιεχόμενο της προσφυγής που δύναται να ασκήσει ο αιτών διεθνή προστασία κατά αποφάσεως περί μεταφοράς του διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 19 του κανονισμού αυτού, η οποία αναφέρει ότι, για να εξασφαλιστεί η τήρηση του διεθνούς δικαίου, η αποτελεσματική προσφυγή η οποία προβλέπεται από τον εν λόγω κανονισμό κατά των αποφάσεων περί μεταφοράς πρέπει να αφορά την εξέταση, αφενός, της εφαρμογής του ίδιου κανονισμού και, αφετέρου, της νομικής και πραγματικής καταστάσεως στο κράτος μέλος προς το οποίο μεταφέρεται ο αιτών (βλ., συναφώς, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2016, Ghezelbash, C-63/15, EU:C:2016:409, σκέψεις 38 και 39).
- 27 Συναφώς, στη σκέψη 61 της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2016, Ghezelbash (C-63/15, EU:C:2016:409), το Δικαστήριο έκρινε ότι, στο πλαίσιο της προσφυγής αυτής, ο αιτών διεθνή προστασία μπορούσε να προβάλει εσφαλμένη εφαρμογή ενός κριτηρίου περί ευθύνης για την εξέταση της αιτήσεως διεθνούς προστασίας που ορίζεται στο κεφάλαιο III του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 28 Στην προμνησθείσα απόφαση, το Δικαστήριο δεν προέβη σε καμία διάκριση μεταξύ των διαφόρων κριτηρίων που προβλέπονται στο κεφάλαιο αυτό, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται το κριτήριο της παράνομης διαβάσεως των συνόρων κράτους μέλους, το οποίο προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού.
- 29 Πάντως, η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προμνησθείσα απόφαση αφορούσε άμεσα μόνον το κριτήριο του άρθρου 12 του εν λόγω κανονισμού.

- 30 Εντούτοις, οι λόγοι στους οποίους στηρίχθηκε το Δικαστήριο στην ίδια απόφαση ισχύουν επίσης, *mutatis mutandis* και για το κριτήριο που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού.
- 31 Πρέπει επομένως να παρατηρηθεί, ιδίως, ότι τα κριτήρια των άρθρων 12 και 13 του κανονισμού Δουβλίνο III διαδραματίζουν συγκρίσιμο ρόλο στη διεξαγωγή της διαδικασίας προσδιορισμού του υπευθύνου κράτους μέλους την οποία καθιερώνει ο κανονισμός αυτός και, συνεπώς, στην εφαρμογή του (βλ., συναφώς, απόφαση της 7ης Ιουνίου 2016, *Ghezelbash*, C-63/15, EU:C:2016:409, σκέψεις 41 έως 44).
- 32 Ομοίως, η εξέλιξη του συστήματος προσδιορισμού του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος και οι σκοποί του συστήματος αυτού, τους οποίους υπογράμμισε το Δικαστήριο στις σκέψεις 45 έως 59 της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2016, *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409), έχουν επίσης σημασία για τον έλεγχο της εφαρμογής του άρθρου 13 του εν λόγω κανονισμού.
- 33 Ως προς την προβληθείσα από το αιτούν δικαστήριο περίπτωση ότι, στην υπόθεση της κύριας δίκης, κάποιο άλλο κράτος μέλος αναγνώρισε ήδη ότι ήταν υπεύθυνο για την εξέταση της επίμαχης αιτήσεως διεθνούς προστασίας, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 26, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, απόφαση μεταφοράς μπορεί να κοινοποιηθεί στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο μόνον αφού το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα κάνει δεκτή την αναδοχή ή την εκ νέου ανάληψη του προσώπου αυτού.
- 34 Υπό τις συνθήκες αυτές, η ανωτέρω περίπτωση δεν είναι δυνατόν να συνεπάγεται ότι αποκλείεται ο δικαστικός έλεγχος της αποφάσεως περί μεταφοράς ως προς την εφαρμογή των κριτηρίων του κεφαλαίου III του κανονισμού αυτού, ειδάλλως το άρθρο 27, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού θα έχανε ουσιαστικά την πρακτική του αποτελεσματικότητα. Επιβάλλεται εξάλλου η διαπίστωση ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Ιουνίου 2016, *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409), το κράτος μέλος στο οποίο απευθύνθηκε το αίτημα είχε ρητώς αναγνωρίσει ότι ήταν υπεύθυνο για την εξέταση της συγκεκριμένης αιτήσεως διεθνούς προστασίας.
- 35 Από το σύνολο των προεκτεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 19 του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι ο αιτών διεθνή προστασία μπορεί να προβάλλει, στο πλαίσιο προσφυγής ασκουμένης κατά αποφάσεως περί μεταφοράς του, εσφαλμένη εφαρμογή του κριτηρίου ευθύνης σχετικά με την παράνομη διάβαση των συνόρων κράτους μέλους, το οποίο προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

Επί του δευτέρου και του τρίτου ερωτήματος

- 36 Με το δεύτερο και με το τρίτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί κατά πόσον το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, σε συνδυασμό, ενδεχομένως, με τις διατάξεις του κανονισμού 562/2006, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 610/2013, και με τις διατάξεις της οδηγίας 2008/115, έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου η είσοδος έγινε ανεκτή από τις αρχές ενός πρώτου κράτους μέλους, που αντιμετώπισαν την άφιξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι ζητούσαν να διέλθουν από το κράτος μέλος αυτό προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που καταρχήν απαιτούνταν στο πρώτο αυτό κράτος μέλος, πρέπει να θεωρηθεί ότι «διέβη παρανόμως» τα σύνορα του εν λόγω πρώτου κράτους μέλους κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

- 37 Πρέπει να επισημανθεί προκαταρκτικώς ότι, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 41 έως 58 της σημερινής αποφάσεως Jafari (C-646/16), η εισδοχή υπηκόου τρίτης χώρας στο έδαφος κράτους μέλους, σε μια περίπτωση όπως αυτή στην υπόθεση της κύριας δίκης, δεν είναι δυνατόν να χαρακτηριστεί «θεώρηση» κατά την έννοια του άρθρου 12 του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 38 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, από τις σκέψεις 60 έως 72 της αποφάσεως αυτής προκύπτει, καταρχάς, ότι, καίτοι οι πράξεις που εκδίδει η Ένωση στους τομείς του ελέγχου των συνόρων και της μεταναστεύσεως συνιστούν χρήσιμο πλαίσιο για την ερμηνεία της διατάξεως αυτής, εντούτοις, το περιεχόμενο του όρου «παράνομη διάβαση» των συνόρων κράτους μέλους, κατά την έννοια του εν λόγω κανονισμού, δεν είναι δυνατόν, καταρχήν, να συναχθεί ευθέως από τις πράξεις αυτές.
- 39 Από τις σκέψεις 73 έως 92 της προμνησθείσας αποφάσεως προκύπτει περαιτέρω ότι υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος έγινε δεκτός στην επικράτεια του πρώτου κράτους μέλους, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που καταρχήν απαιτούνταν στο κράτος μέλος αυτό, ενόψει διελεύσεως προς άλλο κράτος μέλος, προκειμένου να υποβάλει εκεί αίτηση διεθνούς προστασίας πρέπει να θεωρείται ότι «διέβη παρανόμως» τα σύνορα του πρώτου αυτού κράτους μέλους, κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, είτε η διάβαση αυτή έγινε ανεκτή ή επετράπη κατά παραβίαση των εφαρμοστέων κανόνων είτε επετράπη για ανθρωπιστικούς λόγους και κατά παρέκκλιση των προϋποθέσεων εισόδου που καταρχήν επιβάλλονται στους υπηκόους τρίτων χωρών.
- 40 Τέλος, η περίπτωση ότι η διάβαση των συνόρων πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο μιας καταστάσεως η οποία χαρακτηρίστηκε από την άφιξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών που ζητούσαν να τους παρασχεθεί διεθνής προστασία δεν μπορεί να επηρεάσει την ερμηνεία ή την εφαρμογή της διατάξεως αυτής (σημερινή απόφαση Jafari, C-646/16, σκέψεις 93 έως 100).
- 41 Πέραν τούτου, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III και του άρθρου 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η μεταφορά αιτούντος διεθνή προστασία προς το υπεύθυνο κράτος μέλος δεν πρέπει να πραγματοποιείται οσάκις η μεταφορά αυτή συνεπάγεται πραγματικό κίνδυνο να υποστεί ο ενδιαφερόμενος απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, κατά την έννοια του προμνησθέντος άρθρου 4 (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, C. K. κ.λπ., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, σκέψη 65). Δεν θα μπορούσε επομένως να πραγματοποιηθεί μεταφορά εάν, κατόπιν της άφιξεως εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών που ζητούσαν να τους παρασχεθεί διεθνής προστασία, υφίστατο τέτοιος κίνδυνος στο υπεύθυνο κράτος μέλος.
- 42 Επομένως, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου η είσοδος έγινε ανεκτή από τις αρχές ενός πρώτου κράτους μέλους, που αντιμετώπισαν την άφιξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι ζητούσαν να διέλθουν από το κράτος μέλος αυτό προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που καταρχήν απαιτούνταν στο πρώτο αυτό κράτος μέλος, πρέπει να θεωρείται ότι «διέβη παρανόμως» τα σύνορα του εν λόγω πρώτου κράτους μέλους κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 43 Λαμβανομένης υπόψη της απαντήσεως που δόθηκε στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο τέταρτο ερώτημα.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

- 44 Με το πέμπτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί κατά πόσον, το άρθρο 13, παράγραφος 1, και το άρθρο 29, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III έχουν την έννοια ότι οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις αυτές προθεσμίες εξακολουθούν να τρέχουν μετά την άσκηση προσφυγής κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς, ακόμα και όταν το επιληφθέν της προσφυγής δικαιοδοτικό όργανο έχει αποφασίσει να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως.
- 45 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, που περιέχεται στο κεφάλαιο III του κανονισμού αυτού, σε σχέση με τα κριτήρια προσδιορισμού του υπευθύνου κράτους μέλους, διευκρινίζει, στην δεύτερη περίοδο, ότι η ευθύνη κράτους μέλους που βασίζεται στο κριτήριο της παράνομης διαβάσεως των συνόρων κράτους μέλους παύει να υφίσταται δώδεκα μήνες μετά την ημερομηνία της διαβάσεως αυτής.
- 46 Το άρθρο 29, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, που περιέχεται στο σχετικό με τις μεταφορές τμήμα VI του κεφαλαίου VI του ίδιου κανονισμού, ορίζει ότι, εάν η μεταφορά από το κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα στο υπεύθυνο κράτος μέλος δεν πραγματοποιηθεί εντός της προθεσμίας των έξι μηνών, το τελευταίο αυτό κράτος μέλος απαλλάσσεται των υποχρεώσεων του αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης του ενδιαφερομένου και η ευθύνη μεταβιβάζεται τότε στο κράτος μέλος που υπέβαλε το αίτημα.
- 47 Από τις δύο αυτές διατάξεις προκύπτει ότι οι προθεσμίες που αυτές ορίζουν αποσκοπούν αμφότερες στον χρονικό περιορισμό της ευθύνης ενός κράτους μέλους βάσει του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 48 Ωστόσο, τόσο από το γράμμα των εν λόγω διατάξεων όσο και από τη θέση τους στον κανονισμό αυτόν προκύπτει ότι εφαρμόζονται κατά τη διάρκεια δυο διαφορετικών σταδίων της διαδικασίας που καθιερώνει ο εν λόγω κανονισμός.
- 49 Τουτέστιν, η προθεσμία του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III αποτελεί προϋπόθεση εφαρμογής του κριτηρίου που ορίζει η διάταξη αυτή και πρέπει να τηρείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού του υπευθύνου κράτους μέλους κατά το πέρας της οποίας μπορεί, ενδεχομένως, να ληφθεί απόφαση περί μεταφοράς.
- 50 Αντιθέτως, το άρθρο 29, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού αφορά την εκτέλεση της αποφάσεως περί μεταφοράς και μπορεί να εφαρμοστεί μόνον όταν έχει καταρχήν διαπιστωθεί η ανάγκη μεταφοράς, το νωρίτερο αφού το κράτος μέλος προς το οποίο απευθύνεται το αίτημα έχει κάνει δεκτό το αίτημα αναδοχής ή εκ νέου ανάληψης.
- 51 Τα αντίστοιχα καθεστώτα των δύο αυτών προθεσμιών πρέπει επομένως να διευκρινιστούν λαμβανομένων υπόψη των ειδικών τους στόχων στο πλαίσιο της διαδικασίας που καθιερώνει ο εν λόγω κανονισμός.
- 52 Όσον αφορά, πρώτον, την προθεσμία που ορίζει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζει ότι ο προσδιορισμός του υπευθύνου κράτους μέλους κατ' εφαρμογήν των κριτηρίων που παρατίθενται στο κεφάλαιο III του κανονισμού αυτού πραγματοποιείται βάσει της καταστάσεως που υπήρχε τη στιγμή κατά την οποία ο αιτών υπέβαλε την αίτηση διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε κάποιο κράτος μέλος
- 53 Ως εκ τούτου, η τελευταία περίοδος του άρθρου 13, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το κράτος μέλος του οποίου τα εξωτερικά σύνορα διέβη παρανόμως υπήκοος τρίτης χώρας δεν θα μπορεί πλέον να θεωρείται υπεύθυνο, βάσει της διατάξεως αυτής, εάν η

προθεσμία των δώδεκα μηνών μετά την παράνομη διάβαση των συνόρων αυτών εξέπνευσε ήδη κατά την ημερομηνία που ο αιτών υπέβαλε την αίτηση διεθνούς προστασίας για πρώτη φορά σε κάποιο κράτος μέλος.

- 54 Υπό τις συνθήκες αυτές, η άσκηση προσφυγής κατά αποφάσεως περί μεταφοράς, που είναι οπωσδήποτε μεταγενέστερη της κοινοποίησεως της τελευταίας και, επομένως, της υποβολής της αιτήσεως διεθνούς προστασίας, δεν μπορεί, ως εκ της φύσεώς της, να έχει οιαδήποτε επίπτωση στον υπολογισμό της προθεσμίας που ορίζει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III.
- 55 Σε μια περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης, όπου η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβλήθηκε εντός των δώδεκα μηνών από την παράνομη διάβαση των συνόρων ενός κράτους μέλους, ο κανόνας της δεύτερης περιόδου του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III δεν αντιτίθεται στην εφαρμογή αυτού του κριτηρίου ευθύνης.
- 56 Όσον αφορά, δεύτερον, την προθεσμία που ορίζει το άρθρο 29, παράγραφος 2, του κανονισμού Δουβλίνο III, αφενός, από τη διάρθρωση των διαφόρων παραγράφων του άρθρου αυτού και, αφετέρου, από την παντελή απουσία διευκρινίσεων, στη διάταξη αυτή, ως προς το σημείο ενάρξεως της εν λόγω προθεσμίας, προκύπτει ότι η διάταξη αυτή διευκρινίζει αποκλειστικώς τις συνέπειες που επιφέρει η εκπνοή της προθεσμίας για την εκτέλεση της μεταφοράς που ορίζει το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 2009, Petrosian, C-19/08, EU:C:2009:41, σκέψη 50).
- 57 Το άρθρο 29, παράγραφος 1, του κανονισμού Δουβλίνο III λαμβάνει υπόψη τις συνέπειες της ενδεχόμενης υποβολής προσφυγής, προβλέποντας ότι η προθεσμία των έξι μηνών για την εκτέλεση της μεταφοράς αρχίζει από την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως επί του ενδίκου βοηθήματος ή της επανεξετάσεως, εφόσον χορηγηθεί αναστολή σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού.
- 58 Κατά συνέπεια, η άσκηση προσφυγής η οποία, όπως αυτή στην υπόθεση της κύριας δίκης, είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα συνεπάγεται ότι η προθεσμία για την εκτέλεση της μεταφοράς θα εκπνεύσει, καταρχήν, έξι μήνες μετά την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως επί της προσφυγής αυτής.
- 59 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο πέμπτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού Δουβλίνο III, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι η άσκηση προσφυγής κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς δεν επηρεάζει τον υπολογισμό της προθεσμίας που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 13, παράγραφος 1.
- 60 Το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού έχει την έννοια ότι η άσκηση τέτοιας προσφυγής συνεπάγεται ότι η προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις αυτές αρχίζει να τρέχει μόνον από την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως επί της προσφυγής αυτής, ακόμα και όταν το επιληφθέν της προσφυγής δικαιοδοτικό όργανο αποφασίζει να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, εφόσον η εν λόγω προσφυγή είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 61 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπíπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 27, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αιτήσεως διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψεως 19 του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι ο αιτών διεθνή προστασία μπορεί να προβάλει, στο πλαίσιο προσφυγής ασκουμένης κατά αποφάσεως περί μεταφοράς του, εσφαλμένη εφαρμογή του κριτηρίου ευθύνης σχετικά με την παράνομη διάβαση των συνόρων κράτους μέλους, το οποίο προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.
- 2) Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 604/2013 έχει την έννοια ότι υπήκοος τρίτης χώρας του οποίου η είσοδος έγινε ανεκτή από τις αρχές ενός πρώτου κράτους μέλους, που αντιμετώπισαν την άφιξη εξαιρετικά μεγάλου αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι ζητούσαν να διέλθουν από το κράτος μέλος αυτό προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που καταρχήν απαιτούνταν στο πρώτο αυτό κράτος μέλος, πρέπει να θεωρείται ότι «διέβη παράνομως» τα σύνορα του πρώτου κράτους μέλους κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.
- 3) Το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 604/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού, έχει την έννοια ότι η άσκηση προσφυγής κατά της αποφάσεως περί μεταφοράς δεν επηρεάζει τον υπολογισμό της προθεσμίας που προβλέπει το εν λόγω άρθρο 13, παράγραφος 1.

Το άρθρο 29, παράγραφοι 1 και 2, του εν λόγω κανονισμού έχει την έννοια ότι η άσκηση τέτοιας προσφυγής συνεπάγεται ότι η προθεσμία που ορίζουν οι διατάξεις αυτές αρχίζει να τρέχει μόνον από την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως επί της προσφυγής αυτής, ακόμα και όταν το επιληφθέν της προσφυγής δικαιοδοτικό όργανο αποφασίζει να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως, εφόσον η εν λόγω προσφυγή είχε ανασταλτικό αποτέλεσμα σύμφωνα με το άρθρο 27, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού.

(υπογραφές)